

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-
реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

О.М. Козднякова

22.12.2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(ПН 1.2.01) Історія мистецтва

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Рівень освіти	перший (бакалаврський)

2016–2017 навчальний рік

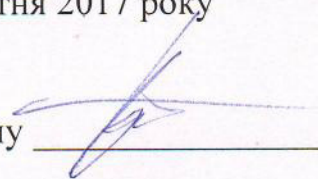
Робоча програма навчальної дисципліни «Історія мистецтва» для студентів факультету мистецтва та дизайну першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Розробник: Міненко Оксана Анатоліївна, кандидат мистецтвознавства, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну дисциплін факультету мистецтва та дизайну

Протокол № 11 від 26 квітня 2017 року

Завідувач кафедри дизайну

Н. В. Дерев'янку

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 15,5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна	
	Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Семестр	1-5
Модулів – 8	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Аудиторні години: 170 год	
Змістових модулів – 8		Лекції: 150 год.	Практичні, семінарські: 20 год.
Загальна кількість годин – 465			Лабораторні: год
Тижневих годин для денної форми навчання:		Самостійна робота 295 год.	
аудиторних – 2		ІНДЗ: год	
самостійної роботи студента – 3,44 (1 сем. - 5, 2 сем. – 5, 3 сем. – 3,3, 4 сем. – 2,4 5 сем. – 1,5)		Вид контролю: 1-4 – залік, 5 – екзамен	

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Діяльність сучасного діяча у сфері культури неможливо представити без володіння і використання їм ряду професійних компетенцій, до числа яких входять базові знання з теорії і історії образотворчого мистецтва. Твори і предмети мистецтва є невід'ємною частиною нашого культурного і навіть повсякденного життя. Вони є об'єктами, що конструюють простір культури, впливають на формування світогляду людей, їх смаків і навіть психологічний стан.

Фахівцю в сфері мистецтва потрібно уміти надавати компетентну мистецтвознавчу оцінку витворам мистецтва, уміти охарактеризувати їх художнє і історичне значення, уміти виявити риси стилю, знайти місце в сучасному культурному контексті. Він повинен мати і певний художній смак, який формується саме в процесі знайомства з видатними пам'ятниками художньої творчості. Ці та інші завдання вирішує учбовий курс «Історія мистецтва».

Дисципліна вивчається на першому та третьому курсах впродовж п'яти семестрів по 2 години в тиждень.

Історія мистецтва є інтегративною, міждисциплінарною наукою, в якій містяться елементи знань з різних областей духовної діяльності людства : філософії, історії, релігії, літератури, народної творчості, знань про природу, суспільство та людину. Вона вивчає реальний історичний процес взаємовідносин релігійного, філософського і наукового світогляду.

Зміст курсу, його мета й завдання визначені відповідно до місця й значення дисципліни в загальній системі професійної освіти.

Мета навчального курсу:

- познайомити студентів з основами розуміння художнього пам'ятника, з видами і жанрами образотворчих мистецтв;
- познайомити студентів з основами історії мистецтв, з основними художніми стилями і етапами історичного розвитку образотворчого мистецтва і архітектури;
- дати уявлення про місце образотворчого і пластичного мистецтва в системі культури;
- зорієнтувати студентів на подальше самостійне вивчення історії мистецтв і творче втілення отриманих знань в професійній діяльності.

Завдання дисципліни:

- освоєння знань про світову художню культуру, єдність, різноманіття і національну самобутність культур;
- опанування системи знань про найважливіші закономірності зміни культурно - історичних епох, розвиток стилів і напрямів в мистецтві;
- створення цілісного уявлення про роль мистецтва в культурно-історичному процесі;
- опанування умінь аналізувати художні явища світового мистецтва;
- навчитись сприймати і оцінювати художні достоїнства витворів мистецтва;
- розвиток художньо-творчих здібностей студентів, їх образного і асоціативного мислення.

В процесі вивчення «Історії мистецтв» студенти отримують загальні уявлення про етапи розвитку зарубіжного та вітчизняного образотворчого мистецтва в різні історичні епохи, знайомляться з широким рядом образотворчих джерел, беруть участь в роботі семінарів. Підсумком освоєння учбового матеріалу являється іспит, який проводиться в кінці п'ятого семестру.

В результаті вивчення дисципліни «Історія мистецтва» студент повинен знати:

- основні культурологічні поняття історії світової культури;
- основні етапи розвитку світового мистецтва;

- великі історичні стилі та основні напрямки в мистецтві;

Студент повинен вміти:

- здійснювати класичний мистецтвознавчий аналіз;
- встановлювати стилістичні та жанрові особливості окремого твору образотворчого мистецтва;

Заняття проводяться у формі теоретичних бесід. Для кращого засвоєння матеріалу програма передбачає години для самостійного вивчення питань за темами курсу. Перевірка самостійної роботи студентів проводиться під час семінарів.

В кінці семестру проводиться усний залік для перевірки знань.

Методи контролю: письмовий та усний.

Форми контролю: усне опитування, контрольні роботи, виступи на семінарах, залік, іспит.

Заняття вимагають ведення зошитів для записів. Студент також повинен мати один з електронних носіїв (флеш-пам'ять, електронний накопичувач) для зберігання матеріалів (текстових та ілюстративних) в електронному вигляді.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Введення в курс «Історія мистецтва»

Тема 1. Роль мистецтва у суспільстві та історії людства

Розкриття понять: цивілізація, культура, мистецтво. Проблема походження мистецтва. Місце, роль, значення мистецтва у різних соціально-історичних ситуаціях. Природа художнього образу.

Тема 2. Види та жанри мистецтва

Розкриття понять: пластичні або просторові та образотворчі види мистецтва, тимчасові та видовищні види мистецтва, притаманні їм виражальні засоби. Жанри живопису.

Змістовий модуль II. Мистецтво стародавнього світу.

Тема 3. Первісна культурно-історична епоха.

Настінні розписи та рельєфи епохи палеоліту. Палеолітичні «венери» та анімалістичні скульптури. Відображення світогляду і релігійних уявлень первісних людей в мистецтві палеоліту і неоліту.

Мегалітичні споруди. Їх типи і призначення. Первісний орнамент. Його семантика і форми.

Тема 4. Трипільська культура

Розписи трипільських посудів – свідство міфологічного мислення трипільців. Трипільська картина будови світу. Зображення магічних обрядів у пластиці і розписах. Образ верховної богині в формі і розписах трипільських посудів.

Тема 5. Мистецтво стародавнього Єгипту.

Символічність та канонічність єгипетського мистецтва. Зв'язок його з замогильним культом. Архітектура, скульптура та живопис стародавнього, середнього і нового царства. Амарнський період в історії і мистецтві стародавнього Єгипту.

Тема 6. Мистецтво Межиріччя

Основні періоди розвитку культури Месопотамії. Шумерський героїчний епос. Міфологічні уявлення в культурі Межиріччя. Архітектура та мистецтво народів Месопотамії.

Тема 7. Мистецтво скіфів.

Походження скіфів та їх розселення на території України. Скіфські кургани. Звіриний стиль.

Тема 8. Крито-мікенська культура.

Особливості крито-мікенської культури. Кносський палац. Його архітектура і розписи.

Тема 9. Мистецтво стародавньої Греції.

Античність – колиска європейської культури. «Людина – мірило всіх речей». Грецька класика. Храми як дім бога. Типи храмів. Ордерна система давньогрецької архітектури. Афінський Акрополь - високий взірець давньогрецької архітектури.

Видатні скульптори: Фідій, Мирон, Поліклет, Скопас, Пракситель.

Стилі давньогрецької кераміки .

Тема № 10. Мистецтво Етрусків.

Інженерні споруди та гробниці етрусків. Тип етрусського храму, принцип його оздоблення. Скульптура та живопис Етрурії.

Тема 11. Мистецтво стародавнього Риму.

Мистецтво періоду Римської республіки. Мистецтво періоду Римської імперії. Давньоримський скульптурний портрет. Фаюмський портрет. Помпейські розписи.

Змістовий модуль III. Мистецтво середньовіччя.

Тема 12. Мистецтво Романського періоду (11-12 ст.).

Об'єднання в мистецтві цього періоду язичницьких (варварських) і християнських начал. Архітектурно - символічна концепція базилікального типу храму.

Стилістичні особливості романської скульптури і монументального живопису. Феодальні замки – яскравий приклад світської архітектури.

Тема 13. Мистецтво Готичного періоду (12-14 ст.).

Естетична і символічна концепція готичного стилю в архітектурі. Конструктивні і декоративні особливості готичного собору. Готична скульптура. Готичні вітражі.

Тема 14. Мистецтво Візантії.

Візантія - міст між західною і східною цивілізаціями. Візантійське мистецтво – еталон для мистецтва православного світу, його культовий характер, зв'язок з церковним обрядом. Храм святої Софії – диво візантійської культури. Візантійська мозаїка. Візантійський іконопис.

Тема 15. Культура дохристиянської Русі.

Давньослов'янські вірування та обряди. Слов'янська міфологія. Символічні знаки давніх слов'ян. Забудова давньоруських поселень. Відображення слов'янських вірувань в декоративному мистецтві.

Тема 16. Мистецтво середньовічної Русі.

Монументальне мистецтво Київської Русі. Структура хрестово-купольного типу храму. Храмова символіка. Система розписів.

Софія Київська, її мозаїки і фрески. Іконопис епохи Київської Русі.

Мистецтво Русі епохи феодальної роздробленості.

Мистецтво Русі ХУ-ХУІ ст. Ф. Грек, А. Рубльов, Діонісій.

Змістовий модуль IV. Мистецтво епохи Відродження.

Тема 17. Мистецтво Ренесансу в Італії.

Раннє Відродження. Кватроченто (15 ст.): Ботічеллі, Донателло, Брунелескі.

Високий Ренесанс. Чинквеченто (16 ст.): Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело.

Тема 18. Північне Відродження.

Мистецтво Нідерландів. Творчість П. Брейгеля.

Зародження портрету, пейзажу та побутового жанру у живопису.

Мистецтво Германії: Дюрер.

Змістовий модуль V. Мистецтво Європи 17-18 століть.

Тема 19. Бароко. Рококо.

Стиль Бароко, його виражальні засоби. Особливості барокової архітектури, скульптури, живопису, декоративно-прикладного мистецтва.

Мистецтво Італії 17-18 ст.: Лоренцо Берніні,

Фламандське мистецтво 17 ст.: Рубенс, Йорданс. Портретна творчість Ван Дейка.

Архітектура стилю Рококо.

Живопис стилю рококо. Ватто. Фрагонар. Гейнсборо. Рейнолдс.

Тема 20. Мистецтво Голландії 17 ст.

Своєрідність натюрморту та пейзажу як жанрів живопису. Творчість Рембрандта.. Творчість Вермеєра Дельфтського.

Тема 21. Мистецтво України 17-18 ст.

Оборонна архітектура. Культові споруди. Дерев'яні храми Лівобережної України. Українські ікони. Народна картина «Козак Мамай».

Тема 22. Мистецтво Росії в 1 половині 18 ст.

Мистецтво петровської епохи. «Петровське бароко». Творчість К.-Б. Растреллі. І. Нікітін, А.Матвеев.

Тема 23. Мистецтво Росії та України в сер. 18 ст.

Творчість Б.-Ф. Растреллі. А.Антропов, І.Аргунов. Архітектор Б.Меретин. Скульптор І.Пінзель.

Тема 24. Мистецтво Франції 2 пол. 18 ст. Класицизм.

Ідеї просвітництва. «Енциклопедія». Особливості архітектури, скульптури і живопису епохи класицизму. Пуссен, Лоррен.

Тема 25. Мистецтво Росії та України 2 пол. 18 ст.

Архітектура класицизму. Творчість В.Баженова, М.Казакова, І.Старова. Творчість художників: А.Лосенка, Ф.Рокотова, Д. Левицького, В.Боровиковського, скульпторів: Ф. Шубіна, М. Козловського.

Змістовий модуль VI. Мистецтво Європи 19 століття.**Тема 26. Мистецтво Франції 19 ст. Ампір. Романтизм.**

Стиль Ампір в архітектурі. Класицизм в живописі Давіда і Енгра. Романтизм Жеріко і Делакруа. Реалізм художників барбізонської школи. Творчість Коро.

Тема 27. Мистецтво Росії та України 1 половини 19 ст.

Архітектура класицизму 1 половини 19 ст. Видатні скульптори І.Мартос, Б. Орловський, Н. Піменов. Романтизм К. Брюллова, О.Кіпренського, Т.Шевченко, І.Айвазовського. Реалізм в творчості О.Іванова, В.Тропініна, А.Венеціанова, П.Федотова.

Тема 28. Мистецтво Росії та України 2 половини 19 ст. Передвижники

Товариство пересувних художніх виставок. Творчість В.Перова, І.Крамського, І.Рєпіна, В.Сурикова, О.Саврасова, І.Шишкіна, І.Левітана. Творчість українських художників М.Пимоненка, С.Святославського, І.Їжакевича, С.Васильківського, Г.Світлицького,.

Змістовий модуль VII. Мистецтво Європи кінця 19-початку 20 століть.**Тема 29. Мистецтво Франції. Імпресіонізм.**

Імпресіонізм. Творчість Е.Мане, К. Моне, О.Ренуара,Е.Дега.

Тема № 30. Неоімпресіонізм. Постімпресіонізм.

Неоімпресіонізм. Творчість Ж.Сєра, П.Синьяка. Постімпресіонізм. Творчість Ван-Гога,П.Гогена,Т.Лотрека. Творчість П.Сезана.

Тема № 31. Мистецтво Росії. «Мир искусства».

Творче об'єднання «Мир искусства». Творчість О.Бенуа, К.Сомова, В.Серова, М.Періха, А. Остроумової - Лебедевої, Л.Бакста, М.Врубеля.

Тема № 32 Стиль Модерн.

Різні назви цього стилю в різних країнах. Стилеутворюючі принципи архітектури модерну. Руський модерн. Інтер'єри та меблі стилю модерн.

Тема № 33. Модерністські течії в мистецтві.

Фовізм. Творчість А.Матіса. Кубізм. Творчість П.Пікасо. Футуризм. Фернан Леже. Сюрреалізм С.Далі. Абстракціонізм В.Кандінського і К.Малевича.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		Л	СЗ	СР
1 курс, 1-й семестр				
I. ВВЕДЕННЯ В КУРС «ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА»				
Тема № 1 Роль мистецтва у суспільстві та історії людства	2	2		
Тема № 2 Види та жанри мистецтва.	14	2		12
II. МИСТЕЦТВО СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ.				
Тема № 3. Первісна культурно-історична епоха	8	2		6
Тема № 4. Трипільська культура.	24	4		20
Семінарське заняття № 1	2		2	
Тема № 5. Мистецтво стародавнього Єгипту.	14	6		8
Тема № 6. Мистецтво Межиріччя.	8	2		6
Тема № 7. Мистецтво скіфів	8	2		6
Тема № 8. Крито - Мікенська культура	10	2		8
Тема № 9. Мистецтво стародавньої Греції.	26	6		20
Семінарське заняття № 2	2		2	
Контрольна робота.	2	2		
Усього за 1-й семестр:	120	30	4	86
1 курс, 2-й семестр				
Тема № 10. Мистецтво Етрусків	6	2		4
Тема № 11. Мистецтво стародавнього Риму	14	6		8
Семінарське заняття № 3	2		2	
III. МИСТЕЦТВО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ				
Тема № 12. Мистецтво Романського періоду (11-12 ст.).	10	4		6
Тема № 13. Мистецтво Готичного періоду (12-14 ст.).	8	4		4
Тема № 14. Мистецтво Візантії	6	2		4
Тема № 15. Культура дохристиянської Русі	10	4		6
Тема № 16. Мистецтво середньовічної Русі.	12	6		6
Семінарське заняття № 4	2		2	
Контрольна робота. Залік	2	2		
Усього за 2-й семестр:	120	30	4	86

Усього за 1-й курс:	240	60	8	172
2 курс, 3-й семестр				
IV. МИСТЕЦТВО ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ.				
Тема № 17. Мистецтво Ренесансу в Італії.	20	8		12
Тема № 18. Північне Відродження	12	4		8
Семінарське заняття № 5	2		2	
V. МИСТЕЦТВО ЄВРОПИ 17-18 СТОЛІТЬ				
Тема № 19. Бароко. Рококо.	20	6		14
Тема № 20. Мистецтво Голландії 17 ст.	12	4		8
Тема № 21. Мистецтво України 17-18 ст.	20	6		14
Семінарське заняття № 6	2		2	
Контрольна робота.	2	2		
Усього за 3-й семестр:	90	30	4	56
2 курс, 4-й семестр				
V. МИСТЕЦТВО ЄВРОПИ 17-18 СТОЛІТЬ				
Тема № 22. Мистецтво Росії в 1 половині 18 ст.	10	4		6
Тема № 23. Мистецтво Росії та України в сер. 18 ст.	10	4		6
Тема № 24. Мистецтво Франції 2 пол. 18 ст. Класицизм.	8	2		6
Тема № 25. Мистецтво Росії та України 2 пол. 18 ст.	12	6		6
Семінарське заняття № 7	2		2	
VI. МИСТЕЦТВО ЄВРОПИ XIX СТОЛІТТЯ				
Тема № 26. Мистецтво Франції. Ампір. Романтизм.	7	4		3
Тема № 27. Мистецтво Росії та України 1 половини 19 ст.	10	4		6
Тема № 28. Мистецтво Росії та України 2 половини 19 ст. Передвижники.	12	4		8
Семінарське заняття № 8	2		2	
Контрольна робота. Залік	2	2		
Усього за 4-й семестр	75	30	4	41
Усього за 2-й курс:	165	60	8	97
3 курс, 5-й семестр				
VII. МИСТЕЦТВО ЄВРОПИ к. XIX – п. XX ст.				
Тема № 29. Мистецтво Франції. Імпресіонізм.	8	4		4
Тема № 30. Неоімпресіонізм. Постімпресіонізм.	10	6		4

Семінарське заняття № 9	2		2	
Тема № 31. Мистецтво Росії. «Мир искусства».	12	6		6
VIII. МИСТЕЦТВО ЄВРОПИ к. XIX – п. XX ст.				
Тема № 31. Стил ь Модерн.	8	4		4
Тема № 32. Модерністські течії в мистецтві.	14	6		8
Семінарське заняття № 10	2		2	
Контрольна робота	2	2		
Залік	2	2		
Усього за 5-й семестр:	60	30	4	26
Усього за дисципліну:	465	150	20	295

Умовні позначення: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, СР – самостійна робота.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, план	Кількість годин	Інформаційні джерела
1	Тема 4. Трипільська культура. План заняття: <ul style="list-style-type: none"> - Як трипільці уявляли картину будови світу. - Як вони передавали образ верховної богині. - Які магічні обряди вони передавали у пластиці і розписах посудів. - Що означає спірале-меандровий орнамент трипільських посудів. 	2	Методичні матеріали по темі «Трипільська культура». Методичні вказівки до самостійної роботи по цій темі
2	Тема 8, 9. Мистецтво античної Греції План заняття: <ul style="list-style-type: none"> - Античність як тип культури. Подібність і відмінність античного та єгипетського типів культури. - Основні принципи мистецтва Древньої Греції. - Основні досягнення архітектури Древньої Греції. - Ордерна система давньогрецької архітектури 	2	Методичний матеріал «Мистецтво стародавньої Греції». Кн.. В.М.Полевой Искусство Греции. Древний мир [. с.81-234]
3	Тема 10, 11. Мистецтво стародавнього Риму. План заняття: <ul style="list-style-type: none"> - Які відмінності між особливостями культури стародавньої Греції та Риму? - Вклад етрусків в культуру стародавнього Риму. - Основні досягнення архітектури стародавнього Риму. - Реалістичний скульптурний портрет. - Стили помпейських розписів. 	2	Методичний матеріал «Мистецтво стародавнього Риму». Кн.. Всеобщая история искусств [с.291-348]
4	Тема 15, 16. Мистецтво середньовічної Русі.	2	Методичний

	План заняття: - Язичництво на Русі. Древньослов'янський пантеон, його вплив на формування світогляду слов'янина. - Прийняття християнства і його культуро творча роль. - У чому причина стійкості іконографічних типів в староруському живописі ?		матеріал «Мистецтво слов'ян», « Мистецтво середньовічної Русі, України» [13, с.7- 26]
	Всього за 1 курс 4 семінари		

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Назва теми	Кількість годин
2	Види та жанри мистецтва. Навчальна мета: вивчення теми: «Види та жанри мистецтва», Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Методичне забезпечення та рекомендована література: Методичний матеріал «Введення»	12
3	Первісна культурно-історична епоха. Навчальна мета: вивчення теми: «Первісна культурно-історична епоха», Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Методичне забезпечення та рекомендована література: 1. Всеобщая история искусств. Т.1, М, «Искусство». 1956, стр. 11-38 2. Столяр А.Д. Происхождение изобразительного искусства. М., «Искусство», 1985. 3. Методичний матеріал «Мистецтво стародавнього світу».	6
4	Трипільська культура. Навчальна мета: вивчення теми: «Відображення світогляду трипільців в керамічних виробках», Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Підготувати виступ на семінарі. Методичне забезпечення та рекомендована література: 1. Рыбаков Б.А. Космогония и мифология земледельцев энеолита., ж. Советская археология, 1965, № 1,2. 2. Стрижний О. Український менталітет. Ілюзії-міфи-реальність. Київ, «Книга», 2008-2009 р. 3. Методичний матеріал «Трипільська культура».	20

5	<p>Мистецтво стародавнього Єгипту. Навчальна мета: вивчення теми: «Амарнський період в мистецтві стародавнього Єгипту». Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всеобщая история искусств. Т.1.Искусство Древнего мира.- М., «Искусство», 1956, с.108-115. 2. Методичний матеріал «Мистецтво стародавнього Єгипту». 	8
6	<p>Мистецтво Межиріччя. Навчальна мета: вивчення теми: «Мистецтво Межиріччя». Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всеобщая история искусств. Т.1.Искусство Древнего мира.- М., «Искусство», 1956, с.39-66. 2. Методичний матеріал «Культура Месопотамії». 	6
7	<p>Мистецтво скіфів Навчальна мета: вивчення теми: «Культура скіфів». Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Методичне забезпечення та рекомендована література: Методичний матеріал: «Цивілізація скіфів»</p>	6
8	<p>Крито - Мікенська культура Навчальна мета: вивчення теми: «Егейське мистецтво». Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всеобщая история искусств. Т.1.Искусство Древнего мира.- М., «Искусство», 1956, с.131- 143. 2. В.М. Полевой ИскусствоГреции. Древний мир. М., «Искусство», 1970, с.23 – 74 3. Методичний матеріал: «Культура Егейського миру» 	8
9	<p>Мистецтво стародавньої Греції. Навчальна мета: вивчення тем: «Давньогрецька класика». Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Підготуватися до семінару. Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всеобщая история искусств. Т.1.Искусство Древнего мира.- М., «Искусство», 1956, с.147- 250. 2. В.М. Полевой ИскусствоГреции. Древний мир. М., «Искусство», 1970, с.81 – 234 3. Методичний матеріал «Мистецтво стародавньої Греції». 	20
10	<p>Мистецтво Етрусків Навчальна мета: вивчення тем: «Культура етрусків».</p>	4

	<p>Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект. Підготуватися до семінару.</p> <p>Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всеобщая история искусств. Т.1.Искусство Древнего мира.- М., «Искусство», 1956, с. 292-298. 2. Методичний матеріал «Культура етрусків». 	
11	<p>Мистецтво стародавнього Риму</p> <p>Навчальна мета: Вивчення тем: «Реалістичний скульптурний портрет».</p> <p>Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект.</p> <p>Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всеобщая история искусств. Т.1.Искусство Древнего мира.- М., «Искусство», 1956, с. 305 – 307, 327 – 329.. 2. Методичний матеріал, «Римський портрет» 	8
12	<p>Мистецтво Романського періоду (11-12 ст.).</p> <p>Навчальна мета: Вивчення тем: «Романський стиль в архітектурі».</p> <p>Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект.</p> <p>Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичний матеріал «Романська архітектура» 	6
13	<p>Мистецтво Готичного періоду (12-14 ст.)</p> <p>Навчальна мета: Вивчення тем: «Готична скульптура».</p> <p>Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект.</p> <p>Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Любимов Л.Д. Искусство западной Европы. М., «Астрель», 2005.с. 66- 80 2. Ювалова Е.П. Синтез архитектуры и скульптуры в западном хоре собора в Наумберге. – Искусство Запада. М. «Наука», 1971, с.33-46. 3. Методичний матеріал «Готична скульптура» 	4
14	<p>Мистецтво Візантії</p> <p>Навчальна мета: Вивчення теми: «Софія Константинопольська».</p> <p>Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект.</p> <p>Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гольдштейн А.Ф. Зодчество. Книга для учащихся старших классов. М.. «Просвещение», 1979. 2. Методичний матеріал «Софія Константинопольська» 	4
15	<p>Культура дохристиянської Русі</p> <p>Навчальна мета: Вивчення теми: «Культура східних слов'ян».</p> <p>Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу. Зробити конспект.</p> <p>Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичний матеріал «Мистецтво слов'ян» 	6

16	<p>Мистецтво середньовічної Русі. Навчальна мета: Вивчення теми: «Живопис Київської Русі» Навчальні завдання: опрацювати спеціальну літературу, зробити конспект. Приготуватися до семінару. Методичне забезпечення та рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лазарев В.Н. Русская средневековая живопись. М., «Наука», 1970 2. Методичні матеріал: «Живопис Київської Русі». 	6
----	--	---

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методика викладання дисципліни будується за історичним принципом. Матеріал подається згідно загального розвитку культури різних народів і в різні часи

Програма розрахована на викладання впродовж одного семестру на першому курсі.. Основна увага приділяється питанням виникнення різних видів мистецтва у прадавні часи та їх розвитку в культурах трипільських племен, в стародавньому Єгипті, в античній Греції та Римі.

Значне місце в програмі приділяється вивченню мистецтва середньовічної Європи. Дається характеристика двох основних періодів його розвитку – Романського і Готичного.

Далі вивчається мистецтво Візантії і середньовічної Русі , а також мистецтво епохи Відродження.

Друга частина семестру присвячена вивченню мистецтва Західної Європи в 17 – 18 століттях. Акцент ставиться на вивченні виражальних засобів бароко, класицизму, рококо, на національній своєрідності мистецтва цих великих стилів в різних країнах. Значна увага приділяється питанню розвитку мистецтва Росії протягом всього 18 століття.

Далі вивчається мистецтво 19 – 20 століття. Особливе місце відводиться мистецтву Франції як країни, що була законодавчою в питаннях мистецтва, а також мистецтву Росії, яка стала в авангарді світового сучасного мистецтва.

Лекційний курс дисципліни будується на лекціях інформаційного, проблемного і змішаного типу. За своєю направленістю лекційні заняття виконують мотиваційні, організаційно - орієнтаційні, професійно-виховні, методологічні і розвиваючі функції в процесі професійного становлення особи студента. Використовується пояснювально-ілюстративний метод.

По ілюстраціях, які демонструються за допомогою мультимедійної апаратури, викладач проводить аналіз формування тих чи інших стилів в європейському мистецтві, залучає студентів до обговорення світогляду епохи і естетичного ідеалу. Студентам демонструються ілюстрації із зображенням видатних творів світового мистецтва (по електронних матеріалах з Інтернету, по книгах з історії образотворчого та декоративного мистецтва).

Паралельно з лекційними часами програма передбачає самостійну роботу студентів, які закріплюють отриманні знання, розширюють їх завдяки самостійному вивченню спеціальної літератури та методичних матеріалів, що надаються вчителем.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ: перевірка ступеня засвоєння знань здійснюється завдяки контрольному опитуванню студентів наприкінці лекцій, розгляду зошитів з конспектами, а також під час проведення семінарів та контрольних робіт.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ здійснюється на всіх етапах проведення аудиторних занять.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ здійснюється у вигляді заліку в кінці першого семестру та іспиту в кінці другого семестру.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ.

Навчальні досягнення студентів оцінюються за стобальною системою оцінювання рівня знань, умінь та навичок з урахуванням виконання самостійної роботи (наявність конспекту і якість його оформлення), активності під час семінарських занять та повнотою і вірністю відповідей на теоретичні запитання заліку.

Комплексна діагностика знань, умінь та навичок студентів з цієї дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного і підсумкового контролю знань.

Критеріями оцінювання можуть бути:

а) при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо);
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

б) при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, систематичність, логічна послідовність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи;
- підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки, різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Для визначення ступеню оволодіння навчальним матеріалом із подальшим його оцінюванням застосовуються наступні рівні досягнень студентів.

Високий рівень. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Достатній рівень. Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає несуттєві неточності.

Задовільний рівень. Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях.

Низький рівень. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

Незадовільний рівень. Студент не володіє навчальним матеріалом.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ в першому та другому семестрах

Кількість балів	ЗМ 1		ЗМ 2									ЗМ 3				
	t1	t2	t3	t4	t5	t6	t7	t8	t9	t10	t11	t12	t13	t14	t15	t16
Лекції (6 б)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Семінарські заняття (14б)				7					7		7					7
Самостійна робота (10б)		2	2	4	2	2	2	2	4	2	4	2	2	2	2	4

Кількість балів	ЗМ 1		ЗМ 2									ЗМ 3				
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16
Поточний модульний контроль (30б)	6		6									6				
Підсумковий контроль (залік)																

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Перелік питань до заліку (іспиту):

1. Коли виникли такі види мистецтва як монументальний живопис, графіка, дрібна пластика?
2. Які типи мегалітичних споруд існують, яке їх призначення?
3. Які форми первісного орнаменту ви знаєте і яка у них символіка?
4. Як в орнаменті трипільської кераміки відобразилась картина будови світу?
5. Що характерно для давньоєгипетської архітектури давнього, середнього та новітнього царства?
6. Які існували канони в давньоєгипетській скульптурі, рельєфі і живописі?
7. Чим характеризується Амарнський період в мистецтві стародавнього Єгипту?
8. Які архітектурні ордери існували в стародавній Греції?
9. Які видатні споруди прикрашали Афінівський Акрополь?
10. Які характерні особливості архаїчної скульптури?
11. Яких видатних давньогрецьких скульпторів ви знаєте?
12. Які існують стилі давньогрецької кераміки?
13. Чим характеризується мистецтво республіканського періоду стародавнього Риму?
14. Чим характеризується мистецтво імператорського періоду стародавнього Риму?
15. Що характеризує давньоримський портрет?
16. Які існували стилі помпейських розписів?
17. Що таке базиліка?

18. Які характерні особливості готичної архітектури?
19. Що таке вітражі, яке їх призначення і художні особливості?
20. Архітектурні і мистецькі особливості Софії Константинопольської?
21. Які особливості візантійського живопису?
22. Що характеризує Софію Київську як шедевр монументального мистецтва Київської Русі?
23. Яких видатних іконописців Стародавньої Русі ХУ-ХУІ ст. Ви знаєте?
24. Що таке «Парсуна». Які її художні особливості?
25. Що таке «Ренесанс»?
26. Яких видатних художників Високого Відродження Ви знаєте?
27. В чому своєрідність творчості Леонардо да Вінчі?
28. В яких видах мистецтва створював свої шедеври Мікеланджело?
29. Що характерно для творчості Рафаеля?
30. Яких художників Північного Відродження Ви знаєте?
31. Що означає термін «Бароко»?
32. Що характерно для архітектури епохи бароко?
33. Що характерно для живопису і скульптури стилю бароко?
34. Що означає термін «Рококо»?
35. Яких видатних художників стилю рококо Ви знаєте?
36. Що характерно для творчості голландських художників 17 століття?
37. Що означає термін «Малі голландці»?
38. Які характерні особливості стилю класицизм в архітектурі?
39. Які художні особливості живопису стилю класицизм?
40. Що характерно для мистецтва Росії петровської епохи?
41. Які видатні споруди створені Б. Растреллі?
42. Що характерно для творчості російських художників другої половини 18 століття?
43. Що означає термін «Ампір»?
44. Які видатні споруди в стилі Ампір в Росії першої половини 19 століття Ви знаєте?
45. Що характерно для творчості французьких художників Романтизму?
46. В творчості яких російських художників першої половини 19 століття проявляються риси Романтизму?
47. Яких художників-реалістів першої половини 19 століття Ви знаєте?
48. Хто такі художники-передвижники?
49. Кого з російських художників пейзажистів другої половини 19 століття Ви знаєте?
50. Що характерно для творчості І.Рєпіна?
51. В якому жанрі творив В. Суриков?
52. Що означає термін «Імпресіонізм», коли він з'явився та у зв'язку з чим?
53. Що нового внесли в мистецтво живопису імпресіоністи?
54. Яких художників-імпресіоністів Ви знаєте?
55. Що таке «неоімпресіонізм»?
56. Яких художників неоімпресіоністів Ви знаєте?
57. Творчість яких художників об'єднується поняттям Постімпресіонізм?
58. Які характерні особливості стилю Модерн?
59. Які художники входили в об'єднання «Мир искусства»?
60. Що нового внесли художники об'єднання «Мир искусства» в мистецтво Росії 19-початку 20 століття?
61. Що характерно для творчості В.Кандінського і К. Малевича?

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛИТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

- I. Виппер Б.Р. Введение в историческое изучение искусства. М., 1985.
- II. Всеобщая история искусств. Т.1. Искусство Древнего мира. - М., «Искусство», 1956.
- III. Жегин Л.Ф. Язык изобразительного произведения. М., 1970.
- IV. История русского искусства. М., «Изобразительное искусство», 1987.
- V. Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. Т.4, М., «Советская энциклопедия», 1978.
- VI. Кантор А. М. Изобразительное искусство XX века. М., 1973.
- VII. Кон-Винер. Стили в изобразительном искусстве. М., 1988.

ДОДАТКОВА:

1. Бартенев И.А., Батажкова В.И. Очерки истории архитектурных стилей: Учебное пособие. М., 1984.
2. Белинский В. Общие черты греческого искусства. – Искусство. Книга для чтения. М., «Просвещение», 1969
3. Бенеш О. Искусство Северного Возрождения. М., 1973.
4. Вентури Л. От Мане до Лотрека. М., 1958.
5. Виппер Б. Р. Очерки голландской живописи эпохи расцвета. М., 1962.
6. Гольдштейн А.Ф. Зодчество. Книга для учащихся старших классов. М.. «Просвещение», 1979.
7. Грубе Г.-Ф. Кучмар А. Путеводитель по архитектурным формам. М., 1995.
8. Гумилев, Л.Н. От Руси до России / Л.Н. Гумилев. - Москва : АСТ : АСТ Москва, 2008. - 415 с.
9. Евангулова О.А. Карев А.А. Портретная живопись в России второй половины XVIII века. М., 1994.
10. Калитина Н. Н. Французское изобразительное искусство конца XVIII—XX века. Л., 1990.
11. Климов Р. Б. Питер Брейгель. М., 1954.
12. Коваленская Н.Н. История русского искусства XVIII века. М., 1962.
13. Лазарев В.Н. Русская средневековая живопись. М., «Наука», 1970.
14. Лазарев, В.Н. Русская иконопись от истоков до начала XVI века. / В.Н. Лазарев. – Москва: Искусство, 2000. – 160 с.
15. Любимов Л.Д. Искусство западной Европы. М., «Астрель», 2005
16. Маца И. Проблемы художественной культуры XX века. М., 1969.
17. Полевой В.М. Искусство Греции. Древний мир. М., «Искусство», 1970.
18. Раздольская В. И. Искусство Франции второй половины XIX в. Л., 1981.
19. Ракова М.М. Русское искусство первой половины XIX века. М., Издательство Академии художеств СССР, 1962.
20. Ротенберг Е. И. Западноевропейское искусство XVII в. М., 1971
21. Рыбаков, Б.А. Язычество древних славян / Б.А. Рыбаков. - Москва: Наука, 1981. - 608с.
22. Сарабьянов Д. В. Стиль модерн. М., 1989.
23. Сидорова Н.А. Искусство Эгейского мира. М., «Искусство», 1972
24. Смольская Н. Ф. Якоб Йорданс. М., 1959
25. Соколов Г.И. Искусство этрусков. М., «Искусство», 1990.
26. Тирасов Ю. А. Голландский пейзаж XVII века. М., 1983.
27. Экспрессионизм. М., 1966.

28. Ювалова Е.П. Синтез архитектуры и скульптуры в западном хоре собора в Наумберге. – Искусство Запада. М. «Наука», 1971
29. Яворская Н. В. Современная французская живопись. М., 1977.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Електронна бібліотечна система «Университетская библиотека» www.biblioclub.ru